

Tyresö kommun

Erik Sanner

TJÄNSTESKRIVELSE

2010-05-18

1 (7)

Dnr 2010BUN/0045-41

Bilaga 1 § 35

Barn- och utbildningsnämnden

Enheternas åtgärder utifrån resultatbok för läsåret 2008/2009

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att barn- och utbildningsnämnden beslutar att

- Notera rapporten om enheternas arbete och de vidtagna åtgärderna med utgångspunkt från de redovisade resultaten i resultatboken.
- Ge förvaltningen i uppdrag att utarbeta ett verktyg till stöd för enheternas analys av sina förutsättningar och resultat.

Birgitta Wigren
förvaltningschef

Erik Sanner
utvecklingsstrateg

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

I samband med förvaltningens redovisning av resultatboken för läsåret 2008/2009 i mars 2010 fick förvaltningen i uppdrag

- att arbeta för att säkerställa en likvärdig bedömning vid kommunens skolor.

- att återkomma med förslag på åtgärder med utgångspunkt från resultatboken.

När det gäller arbetet för att säkerställa en likvärdig bedömning vid kommunens skolor kommer det som ett särskilt ärende under hösten 2010.

Arbetet med att återkomma med förslag på åtgärder med utgångspunkt från resultatboken inleddes med att enheterna har besvarat 7 frågeställningar vilket har sammanställts nedan. Frågorna var följande:

1. Hur har ni gjort för att analysera resultaten på enheten?
2. Var det några särskilda resultat som överraskade er, eller särskilt manade till handling?
3. Vilka generella åtgärder har ni vidtagit?
4. Vilka åtgärder har ni vidtagit i särskilda grupper med sämre resultat?
5. För F-5 rektorer: Hur har överlämningen till år 6 gått till när det gäller de elever som inte lyckats på NP år 5?
6. För 6-9 rektorer: Vad har ni gjort för att ta emot årets 6:or och skapa goda förutsättningar för dem?
7. Vilka framtida förbättringsområden kan du se, lokalt på din enhet samt centralt?

Enheternas svar

1. Hur har ni gjort för att analysera resultaten på enheten?

När det gäller frågan om analys är svaret oftast att man diskuterat resultaten både inom skolledningen men även i olika lokala ledningsgrupper och i arbetslagen. En enhet nämner att man använder BRUK - Skolverkets verktyg för självskattning av kvaliteten i läroplansstyrda verksamhetsformer och genom detta tar fram målområden att fokusera på. Andra sätt att hantera elever med låg måluppfyllelse är att diskutera dem på klass- och målkonferenser och genom detta tidigt sätta fokus på dem och deras behov av stöd och hjälp. Arbetet med enheternas kvalitetsredovisning ger tillfällen till diskussion och reflektion och en enhet nämner årliga utvärderingsdagar i maj då kvalitetsredovisningen kompletteras med resultat på nationella prov och betyg som ett viktigt tillfälle till analys.

2. Var det några särskilda resultat som överraskade er, eller särskilt manade till handling?

På frågan om särskilda resultat som överraskade eller särskilt manade till handling kan matematik, såväl problemlösning som aritmetik ses som ett bristområde som är gemensamt för flera enheter. På Nybodabergets enhet framhålls brister i svenska som orsak till problem även i problemlösande matematik och man avser där att satsa på svenskämnet för att genom detta öka måluppfyllelsen även i matematik. Samma elever lyckas mycket bra när det gäller ”taluppfattning och nakna sifferuppgifter” där man inte är beroende av språket i samma utsträckning. En annan enhet lyfter fram skillnaden mellan pojkars och flickors resultat på nationella provet i svenska år 3. En återkommande synpunkt är diskrepansen mellan resultat och samlad bedömning och betyg. Som ett sätt att komma tillrätta med detta nämns fortsatt utveckling av bedömningsmöten. På enheterna hanterar man resultaten på olika sätt, exempelvis genom att för varje elev notera vilka uppgifter på nationella provet han eller hon gjort fel på för att kunna fokusera undervisningen på detta, eller genom kontinuerlig uppföljning vid regelbundna möten veckovis mellan rektor och specialpedagog för att gå igenom nya åtgärdsprogram och se över elever som befaras inte nå målen. Några enheter beskriver att resultaten i stort sett var förväntade, vilket kan tolkas som resultat av den ovan beskrivna kontinuerliga uppföljningen.

3. Vilka generella åtgärder har ni vidtagit?

På frågan om generella åtgärder beskrivs hur man använt skolans resurser för att stötta grupper och elever med störst behov genom exempelvis extra speciallärarresurs, ”träningläger” i svenska och matematik, mindre grupperingar, satsning på laborativ matematik, reflekterande läsning av skönlitteratur, läxläsningstid och studiestöd på schemat samt noggrann uppföljning av elevernas resultat. Både i år 5 och 9 får elever träna på tidigare års nationella prov inför provtillfället och elever erbjuds muntlig komplettering för att säkerställa tveksamma resultat. På en av enheterna har man börjat med vad man kallar ”behovssamtal” – extra utvecklingssamtal för elever med svårigheter i skolan samt förtydligat vikten av att upprätta åtgärdsprogram. Dessutom har man utökat samarbetet med Skoldatateket. På flera av enheterna sambedömer man de nationella proven genom att samtliga undervisande lärare i ämnet på skolan deltar i rättningsarbetet.

När det gäller kompetensutveckling och metoder för ökad måluppfyllelse beskrivs ökad användning av laborativt matematikmateriel, utbildning i lärstilar och VIS samt fortsatt utveckling av kompetensen i svenska som andraspråk och språkutvecklande arbetssätt, men även olika metoder för diagnos och mätning såsom Läsutvecklingsschema - LUS, Matematikutvecklingsschema – MUS, Språkbiten – kartläggning av läs- och skrivutveckling, Språket lyfter – diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk samt Diamant – diagnosmaterial i matematik.

4. Vilka åtgärder har ni vidtagit i särskilda grupper med sämre resultat?

Bland åtgärder för elever och grupper med sämre resultat kan nämnas ökad individualisering och mindre grupperingar samt stöd av specialpedagog. Andra sätt att hantera detta är att flytta lärarresurser från hög- till lågpresterande grupper, ökad användning av kompensatoriska hjälpmedel, att upprätta tydliga åtgärdsprogram samt att förordna sommarskola. I enstaka fall har elever tillåtits att göra om provet.

5. För F-5 rektorer: Hur har överlämningen till år 6 gått till när det gäller de elever som inte lyckats på NP år 5?

För att underlätta övergången till skolår 6 har man möten för överlämning, något som är särskilt viktigt när det gäller barn med behov av särskilt stöd. Vid dessa möten lämnas information om särskilda behov och dokument såsom senaste IUP, kunskapsprofil för NP skolår 5 och eventuellt åtgärdsprogram. Vid dessa möten deltar representanter från både avlämnande och mottagande skolas skolläda, mentorer och specialpedagoger. Ett par enheter beskriver hur även föräldrar deltar i sådana överlämningssamtal. Då övergången sker inom en F-9 enhet har man möten internt för detta

6. För 6-9 rektorer: Vad har ni gjort för att ta emot årets 6:or och skapa goda förutsättningar för dem?

För att ge de nya eleverna i skolår 6 en bra start genomförs introduktionsveckor med gruppstärkande aktiviteter och tidiga ”lära känna samtal” för att bygga goda relationer och fånga upp sådant som är viktigt att känna till om eleverna och som inte visat sig vid den genomförda överlämningen. Vid behov tas ytterligare kontakt med avlämnande skola för dialog med berörd lärare. Små

klasser eller högre personaltäthet i arbetslag 6 för mer flexibilitet och extra stöd nämns som viktiga faktorer såväl som nära samarbete mellan mentorer och speciallärare. Två enheter har tillsammans utarbetat en form för samarbete mellan respektive enhets elevstödsteam för att underlätta övergången från skolår 5 till 6. En enhet nämner tidiga diagnoser som viktiga för att fånga upp elever med särskilda behov och en annan betonar vikten av att sätta in speciallärarstöd redan tidigt under höstterminen i år 6 för elever som har behov av detta.

7. Vilka framtida förbättringsområden kan du se, lokalt på din enhet samt centralt?

Som förslag på förbättringsåtgärder nämns vikten av analys och att avsätta mer tid till detta samt ett förslag om att resultaten sammanställs tidigare så analysarbetet kan tidigareläggas. Det är utifrån denna analys som eventuella förändringar av metoder och kompetensutvecklingsåtgärder ska göras. För att minska skillnaden mellan resultat på proven och samlad bedömning/betyg föreslås fortsatt arbete med bedömningsmöten. Ett förslag är att lärarna träffas fler gånger under provperioden för att diskutera bedömningsfrågor. En annan framhåller vikten av att utveckla arbetet med Activeboards och öka användningen av AV-mediacentralens resurser för mer input och variation i undervisningen. Även ett digitalt system för IUP med skriftliga omdömen med matriser för att underlätta den formativa bedömningen och förbättra informationen till hemmen anges som en viktig faktor. Bland lokala förbättringsområden nämns åtgärder på både matematik och svenska.

Förvaltningens förslag på åtgärder

Skolverkets urvalsinsamling och analys av resultat på ämnesprov i skolår 5 visar att elever med utländsk bakgrund i genomsnitt har lägre resultat än övriga elever, framför allt i svenska och matematik. Skolverkets granskning stödjer Nybodabergets analys att språkutvecklingen är central, inte bara inom svenskämnet utan även i matematik. En åtgärd för att stötta elever med utländsk bakgrund och andra elever med svag språkutveckling är därför att fortbilda lärarna i språkutvecklande arbetssätt. Utbildning erbjuds genom modersmålsenheten och har diskuterats även i uppföljningen av kommunens mottagande av nyanlända elever. Enligt samma resonemang skulle detta

arbetsätt även kunna påverka resultaten på Centrumskolan som ju tar emot en stor del av eleverna från just Nybodabergets skolor.

När det gäller diskrepansen mellan resultaten på de nationella proven och den samlade bedömningen/betyg i ämnet är ett sätt att komma tillrätta med det fortsatt utveckling av bedömningsmötena för ökad bedömarkompetens. Som ett led i detta har våren 2010 kommunövergripande bedömningsmöten även för skolår 9 anordnats. Nytt för i år är även att en rektor deltar vid varje bedömningsmöte för att tydligt signalera att likvärdig bedömning prioriteras högt inom förvaltningen. Viktigast av allt är självklart att bedömningen är professionell och att varje elev får den bedömning och det betyg han eller hon ska ha i enlighet med de nationella styrdokumenterna.

Förvaltningen har under två års tid gjort stora fortbildningsinsatser för att på sikt öka elevernas måluppfyllelse. Lärstilsutbildning för alla lärare och VIS – Verksamt I Skolan är viktiga satsningar för att uppnå detta.

Lärstilsutbildningens genomslag kommer att följas upp under flera års tid avseende elevernas attityder och intresse för skolan och skolarbete, och även avseende måluppfyllelse på nationella prov och betyg i år 8 och 9. Även den stora satsningen på PIM – Praktisk IT och Mediekompetens 2010-2013 kommer att bidra till pedagogisk utveckling av undervisningen och syftar därigenom till förbättrade resultat för eleverna. Enheterna har under den senaste tvåårsperioden satsat på utbyggnad av digitala klassrum med interaktiva skrivytor samt även på en utökning av antalet elevdatorer och andra kompensatoriska hjälpmedel. Till detta har använts såväl centrala- som egna medel. En betydande del av statsbidraget inom ”Läsa-skriva-räkna skolår 1-3” har använts till satsningar inom detta område.

Från detta läsår har övergången mellan skolår 5 och 6 tydligare formaliserats då konferenslokaler i kommunhuset har bokats under två hela dagar för möten mellan F-5 och 6-9 enheter kring detta. Dessutom har övergångsplanerna, såväl för övergången mellan förskola och förskoleklass eller skola, som för övergången mellan skolår 5 och 6 reviderats under vårterminen 2010. Tanken är att i än högre grad tydliggöra varje enskild elevs förutsättningar och behov inför övergången och att styra extra resurser till de elever som behöver på ett tidigt stadium.

När det gäller resultatanalys är det av största vikt att alla enheter har ett gemensamt verktyg, både för att få syn på sina egna resultat men även för att på ett bra sätt kunna jämföra sig med de andra enheterna. Förvaltningen har för avsikt att ta fram ett sådant verktyg liknande den ”resultatpalett” man använder i Botkyrka kommun och att det kommer att fungera som stöd i analysarbetet av 2009/2010 års resultat. Utifrån det analysarbetet kan enheterna identifiera sina behov. Därefter använder de sin lokala kompetens för att utarbeta metoder för att lösa rätt problem med rätt metod, vilket endast kan göras utifrån kännedom om den egna enheten.